

Hoge Raad, 9 maart 1951, Damesmodebedrijf**VERMOGENSRECHT****Goodwill als winstmogelijkheid**

dat voorts, waar in 's Hofs overwegingen van "goodwill" sprake is, daaronder blijkbaar vorenbedoelde, aan een bedrijf een boven die van de afzonderlijke daartoe behorende zaken uitgaande waarde gevende mogelijkheid om winst te behalen verstaan moet worden en het Hof moet hebben aangenomen, dat ook de Rechtbank het woord "goodwill" in deze betekenis heeft gebezigd;

dat uit al het bovenstaande voortvloeit, dat de beslissing der Rechtbank dat het onderhavige damesmodebedrijf in de gemeenschap valt, dat bij de waardering daarvan mede met den "goodwill" van dat bedrijf rekening moet worden gehouden en dat de vergunningen factoren zijn, die bij het bepalen van de waarde van den "goodwill" in aanmerking moeten worden genomen, terecht door het Hof is bekrachtigd, zodat het middel niet kan slagen;

Vindplaatsen: NJ 1952, 46, m.nt. Houwing, AA 1953, p. 83, m.nt. Wiarda

Hoge Raad, 9 maart 1951.

(Donner, van der Meulen, Hijink, Smits en de Jong)

D.H. te Rotterdam, eiser tot cassatie van een door het Gerechtshof te 's-Gravenhage op 14 april 1950 tussen partijen gewezen arrest, adv. mr C. H. Telders, tegen:

D.K. te Schiedam, verweerster in cassatie, adv. Mr A. de Gidts; (gepleit door Mr de Waard te Rotterdam)

(...)

Overwegende dat uit het bestreden arrest blijkt:

dat partijen met elkander gehuwd zijn geweest en, nadat dit huwelijk was ontbonden, H. bij vonnis der Arr.-Rechtbank te Rotterdam van 10 mei 1948 is veroordeeld om met K. over te gaan tot scheiding en deling van de algehele gemeenschap van goederen, welke tijdens hun huwelijk tussen hen had bestaan, met benoeming van een notaris, ten overstaan van wien de werkzaamheden der scheiding en deling moesten geschieden;

dat in den loop van de werkzaamheden der scheiding en deling tussen partijen zwaarigheden zijn ontstaan, waarvan door den notaris een proces-verbaal is opgemaakt, en K. bij voornoemde Rechtbank tegen H. een geding aanhangig heeft gemaakt, waarin zij die zwaarigheden aan de beslissing der Rechtbank heeft onderworpen;

dat een van die zwaarigheden deze was, of, zoals K. beweerde, doch door H. werd betwist, in de scheiding en deling moest worden begrepen de getaxeerde waarde van het door partijen tijdens hun huwelijk gezamenlijk gedreven damesmodebedrijf met inbegrip van de beide daartoe betrekkelijke, ten name van H. staande vergunningen en goodwill.

dat de Rechtbank bij vonnis van 27 juni 1949 omtrent dit geschilpunt heeft overwogen:

"dat het door partijen gezamenlijk gedreven bedrijf een complex is van rechtens op zich zelf staande goederen, rechten en verplichtingen, vallende in de huwelijksgemeenschap, die tussen partijen bestaat en die als zodanig overdraagbaar zijn;

dat bij de waardering van dit bedrijf mede moet worden rekening gehouden met de zogenaamde goodwill van het bedrijf, zijnde deze toch een afzonderlijk te waarden vermogensbestanddeel van het boven bedoelde complex, terwijl de door partijen bedoelde vergunningen welke in het algemeen met medewerking van de overheid overdraagbaar zijn, factoren zijn, die mede in aanmerking behoren te worden genomen bij het bepalen van de waarde van de goodwill;

dat het bewuste bedrijf derhalve getaxeed zal moeten worden met inbegrip van de goodwill en de vergunningen;"

dat de Rechtbank verder K. in haar vordering, voor zover deze op de andere zwaarigheden betrekking had, niet-ontvankelijk heeft verklaard en heeft verstaan, dat de gemeenschap met inachtneming van haar voormelde beslissingen zou worden gescheiden en gedeeld;

dat H. tegen dit vonnis in hoger beroep is gekomen;

dat het Hof bij het bestreden arrest het beroepen vonnis heeft bekrachtigd, na te hebben overwogen:

1. *"dat de door H. opgeworpen grieven hierop neerkomen, dat hij zich bezwaard gevoelt door de beslissing der Rechtbank, dat in de scheiding en deling ook moeten worden begrepen de waardering van het bedrijf, de goodwill daarvan en de vergunningen;*

2. *"dat uit de stellingen van partijen blijkt, dat K. voor haar huwelijk met H. een atelier had voor de vervaardiging van dameskleding; dat daarna door H. een winkel gedreven werd, waarin de door K. ontworpen en vervaardigde dameskleding geëtaleerd en verkocht werd;*

3. *"dat partijen vervolgens gehuwd zijn en dat eerst in de X-straat en later in de Y-straat tezamen een damesmode bedrijf hebben gehad;*

4. *"dat uit deze omstandigheden in verband met het feit, dat uit den aard der zaak in een damesmodebedrijf de vrouw een belangrijke rol speelt en dat partijen huwden in algehele gemeenschap van goederen, volgt, dat het bedrijf door partijen samen werd uitgeoefend;*

5. *"dat dit niet anders wordt, doordat bepaalde vergunningen alléén ten name van H. zijn gesteld;*

6. *"dat ten deze sprake is van een scheiding en deling van een boedel na echtscheiding;*

7. *"dat dus alle tot dien boedel behorende activa tot verdeling moeten worden gebracht;*

8. *"dat tot de activa behoort elke bron van inkomsten en dus de Rechtbank terecht het voeren van het bovenbedoelde bedrijf heeft aangemerkt als onderdeel van het actief, welk onderdeel op geld moet worden geëvalueerd;*

9. *"dat diegene der partijen, die het bedrijf gaat voortzetten, tevens profiteert van de daarin gelegen winstkansen -de goodwill- en van de daarvoor verleende*

de vergunningen zonder welke het bedrijf niet mag worden uitgeoefend;

10. "dat beide factoren op geld waardeerbaar zijn en dus evenzeer in verdeling kunnen worden gebracht, zodat aldus elke partij een gelijk deel van den boedel ontvangt;

11. "dat de stelling van H., dat een bedrijf of een goodwill of een vergunning geen vermogensbestanddelen zijn, die voor beslag of verdeling vatbaar zijn ten deze niet beslissend is, daar alleen de vraag is, hoe de gemeenschappelijke boedel zo juist mogelijk tussen deze partijen verdeeld wordt en in hoeverre het voordeel van de ene partij die een bedrijf met winstkansen en vergunningen voortzet aan de andere partij door toekenning van een geldsbedrag wordt vergoed;

12. "dat H. nog heeft betoogd, dat K. zelf zulk een bedrijf kan gaan beginnen, maar deze factor hoogstens van invloed kan zijn op de waarde van de goodwill, en een erkenning van dien factor als zodanig bij de scheiding en deling niet in den weg staat;

13. "dat evenmin van belang is, of K. inderdaad de machines van het bedrijf heeft medegenomen, daar deze handelwijze eventueel van invloed is op de voormelde waardebeoordelingen, maar het systeem als zodanig niet aantast;

14. "dat de beslissing der Rechtbank dus juist is;"

Overwegende dat H. tegen deze uitspraak opkomt met het volgende middel van cassatie:

S. en/of v.t. van de artt. 48 Rv., 174, 175, 181, 183, 555, 559, 560, 565, 567, 1112, 1123, 1129 B.W.;

doordat het Hof ten aanzien van de scheiding en deling na echtscheiding van een algehele gemeenschap van goederen tot welke een damesmodebedrijf behoort heeft overwogen als hierboven onder 8 tot en met 11 is weergegeven en de beslissing der Rechtbank heeft bekrachtigd.

zulks ten onrechte,

omdat niet elke bron van inkomsten tot de activa ener huwelijksgemeenschap behoort, doch roerende en onroerende goederen;

en omdat voorts het voeren van een bedrijf en deszelfs goodwill (inclusief vergunningen) met zijn zaken (of goederen) in den zin van het Burgerlijk Recht;

Overwegende hieromtrent:

dat, wanneer tot iemands vermogen zaken behoren, die worden aangewend in een door hem gevoerd bedrijf, de mogelijkheid bestaat, dat van wege het feit dat het geheel van die zaken te zijner beschikking staat, in verband met verschillende andere factoren als de bestaande organisatie van het bedrijf, deszelfs beklanting en bekendheid bij het publiek en, gelijk te dezen, de ten name van den ondernemer staande, voor de uitoefening van het bedrijf vereiste en, -in den zin waarin, zoals hieronder zal worden overwogen, de Rechtbank dit woord heeft gebezigd -overdraagbare vergunningen-kortom van wege alles wat rechtens of feitelijk aan den ondernemer ten dienste staat, voorzover dit door overdracht van het bedrijf met alles wat daartoe behoort rechtens of feitelijk ten dienste van zijn opvolger gesteld kan worden-, deze zaken in haar geheel een

waarde hebben, welke uitgaat boven die van de afzonderlijke zaken;

dat indien zulks het geval is ten aanzien van in een bedrijf aangewende zaken, die aan in algehele gemeenschap van goederen gehuwde echtgenoten toebehoren, deze met inbegrip van de vorenbedoelde in het bedrijf gelegen mogelijkheid om winst te behalen, tot de baten der gemeenschap moeten worden gerekend en een en ander dus na de ontbinding der gemeenschap in de scheiding en deling moet worden begrepen, terwijl het daarbij onverschillig is ten name van wien der echtgenoten de bedoelde, voor de uitoefening van het bedrijf vereiste, "overdraagbare" vergunningen verleend zijn;

dat immers de Rechtbank heeft aangenomen, dat de ten name van H. staande, voor de uitoefening van het door partijen gedurende hun huwelijk gedreven damesmodebedrijf vereiste vergunningen in het algemeen met medewerking der Overheid overdraagbaar zijn; dat hiermede moet zijn bedoeld, dat, indien H. van de vergunningen afstand deed, de Overheid, behoudens bijzondere omstandigheden, bereid zou worden bevonden om aan degene die het bedrijf zou voortzetten, dezelfde vergunningen te verlenen; dat deze zienswijze der Rechtbank ten processe niet is bestreden en dus van de juistheid daarvan mag worden uitgegaan;

dat voorts, waar in 's Hofs overwegingen van "goodwill" sprake is, daaronder blijkbaar vorenbedoelde, aan een bedrijf een boven die van de afzonderlijke daartoe behorende zaken uitgaande waarde gevende mogelijkheid om winst te behalen verstaan moet worden en het Hof moet hebben aangenomen, dat ook de Rechtbank het woord "goodwill" in deze betekenis heeft gebezigd; dat uit al het bovenstaande voortvloeit, dat de beslissing der Rechtbank dat het onderhavige damesmodebedrijf in de gemeenschap valt, dat bij de waardering daarvan mede met den "goodwill" van dat bedrijf rekening moet worden gehouden en dat de vergunningen factoren zijn, die bij het bepalen van de waarde van den "goodwill" in aanmerking moeten worden genomen, terecht door het Hof is bekrachtigd, zodat het middel niet kan slagen;

Verwerpt het beroep. (Salaris f 450).